

Det kgl arbeids- og sosialdepartement
PB 8019 Dep
0030 Oslo

Oslo, 02.12.2014

Vår ref.
54830/HS06

Høring – utkast til endring i lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen

Vi viser til brev av 2. september 2014.11.28

Bakgrunn

Høringen gjelder forslag til endringer i § 18 i lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen. Lovforslaget går ut på at hjemmeboende barns inntekter fra arbeid i fritid og ferier, som hovedregel ikke skal regnes med ved vurdering og utmåling av økonomisk stønad til familien.

Utgangspunktet er at regjeringen ønsker å begrense kommunenes adgang til å regne barns inntekter med i vurderingen om sosialstønad. Om lag 2/3 av kommunene opplyste i 2011 at de ikke reduserte foreldrenes sosialstønad dersom barn i familien tjente egne penger. I 2012 var det om lag 28 600 familier med barn under 18 år som mottok økonomisk stønad i kortere eller lengre tid. Spekter deler departementets vurdering om at det barn tjener gjennom ekstra arbeid i helger og ferier ikke bør tas med i beregningen av økonomisk stønad til familien. Vi er enige i at barn skal ha glede av egen inntekt som muliggjør deltakelse i sosiale aktiviteter med jevnaldrende, og en reduksjon i familiens stønad kan oppleves som at det ikke lønner seg å arbeide. Barna får også nyttig arbeidserfaring og tilegner seg kompetanse og kunnskap som de vil kunne ha nytte av senere i livet. Vi støtter videre formålet, som er å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, gjøre den enkelte selvhjulpne og fremme overgang til arbeid og aktiv deltakelse i samfunnet. Om barns inntekt ikke skal

tas hensyn til blir det på den annen side viktig å ikke lage en ordning som legger press på at barn i lavinntektsfamilier skal arbeide for å bidra til familiens underhold. Regelverket må ikke oppmuntre til fulltidsarbeid, eller være så omfattende at det går ut over skolegang og alminnelige fritidsaktiviteter. Hensynet til å forebygge frafall i videregående skole må også tas med i vurderingen.

Gjeldende rett og praksis

Økonomisk stønad for å sikre midler til forsvarlig livsopphold utmåles på grunnlag av en konkret og individuell behovsvurdering. I og med at økonomisk stønad er en subsidiær ytelse, er utgangspunktet at det i vurderingen av om det skal ytes stønad og i beregningen av stønadsnivået kan tas hensyn til alle former for inntekter, forsørgelse, ytelser, støtte og egne midler som tjenestemottaker har eller har tilgang til. Kommunen kan likevel velge å se bort fra hjemmeboende barns inntekter ved utmåling av stønad til familien. Arbeids- og velferdsdirektoratet har i et rundskriv presisert at inntekter fra ettermiddag- og lørdagsjobb ved siden av skolen, normalt vil gi barnet ekstra lommepenger, og bør ikke føre til at foreldrene ikke mottar støtte for barnet. Selv om de fleste kommunene følger rundskrivet, er det store variasjoner i hvordan kommunene behandler barns inntekt. Lovforslaget er en måte å skjerpe innholdet i rundskrivet på, og sikre likebehandling. Reglene skal likevel fortsatt kunne tillate at kommunene utviser skjønn.

Vurdering

Det redegjøres for to alternative endringer i bestemmelsen om stønad til livsopphold:

- Alternativ A: En hovedregel uten beløpsgrense
- En hovedregel om at barns inntekt under en bestemt beløpsgrense ikke skal medregnes i familienes stønad. Selve beløpet foreslås ikke lovfestet, men at loven viser til vedtatte beløpsgrenser for barns inntekt som reguleres jevnlig. Det drøftes fire forslag til hvordan "fribeløpet" kan fastsettes:
  - o Alternativ B1: Tilsvarende 1/3 av folketrygdens grunnbeløp (pt 29 500.-)
  - o Alternativ B2: Tilsvarende grense for før barns inntekt trekkes inn i grunnlaget for bostøtte (30000.-)
  - o Alternativ B3: Tilsvarende det skattemessige fribeløpet (pt 39 950.-)
  - o Alternativ B4: Tilsvarende forskrift om fastsetjing og endring av fostringstilskot (pt 43 200.-)

En hovedregel uten at det i loven fastsettes en beløpsgrense vil på mange måter være en lovfesting av den praksis som i dag anbefales i rundskrivet. Kommunene vil fortsatt kunne vurdere hver sak konkret, og foreta avkorting ved høye inntekter, mens lave holdes utenfor. Det antydes å kunne gi anbefalinger om beløpets størrelse i en veiledning.

Etter vår vurdering vil en hovedregel uten beløpsgrense i noen tilfeller kunne føre til et press på barna om å jobbe mer. Ikke nødvendigvis fra familien, men også gjennom et eget ønske fra barnet selv mot å tjene mer og mer. Det vil igjen kunne gå ut over skolegang og motivasjon for utdanning.

Vi tror heller ikke at ønsket om mer lik praksis i kommunene lar seg oppnå med en hovedregel uten avkortning, men der kommunene skal vurdere hver sak for seg. Spekter vil derfor ikke anbefale alternativ A.

Når det gjelder forslagene under alternativ B ligger alle mellom 30 000 og 40 000 kroner. Hensyntatt at det her dreier seg om inntekt barn og ungdom kan tjene gjennom arbeid i fritid og ferier synes fribeløpets størrelse å være på et akseptabelt nivå. Som illustrasjon; En ungdom som jobber 5 timer i uka med en timelønn på 150 kroner, tjener 750 kroner i uken, på 10 måneder blir det 30 000 kroner. Med sommerjobb (fulltid) i 4 uker i tillegg, i overkant av 33 000 kroner. Da jobber man mye. En grense på mot 40 000 kroner synes derfor ikke å være for lav.

De fire ulike alternativene som stilles opp synes å ha ulike egenskaper og fortrinn. Å knytte beløpsgrensen til folketrygdens grunnbeløp sørger for at beløpet følger den generelle inntektsutviklingen. Å knytte det til grunnlaget for bostøtte, dvs grensen for den inntekt barn kan ha uten at det trekkes inn i vurderingen av bostøtte, har den fordel at reguleringen har mye av det samme formålet som drøftes her, og kan derved være en hensiktsmessig referanseramme. Fordelen ved å knytte det til det skattemessige fribeløpet er at dette er en beløpsgrense ungdommen kjenner godt til. Og til sist, å knytte beløpsgrensen til fostringstilskuddet har mye av den samme fordel som ved å knytte den til bostøtte. I reglene for fostringstilskudd fremgår det at dersom barnet har en årlig inntekt under 30 ganger av fullt bidragstilskott skal denne inntekten ikke regnes med ved fastsettelse av barnetillegget. Beløpet angir altså grensen for når et barn kan anses å ha en inntekt av en slik størrelse at det kan bidra til å forsørge seg selv. Denne grensen kan også være relevant her.

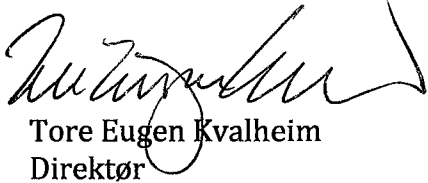
To av alternativene er knyttet direkte til andre sosiale ytelser (B2 og B4), og vil således kunne være naturlig å skjele til. Det siste alternativet (bidragstilskott) synes da å være det som er mest nærliggende å sammenligne med, og som Spekter vil anbefale.

Sekundært, om man velger å se det bare fra barnets side, og skal velge noe barnet kjenner til, vil det skattemessige fribeløpet være å foretrekke. Koblingen mellom skatt(efritak) og sosial ytelse er likevel ikke åpenbar.

Avslutning

Spekter støtter virkemidler som bidrar til at barn og ungdom får et positivt møte med arbeidslivet, og støtter derfor at det legges opp til at barns inntekter fra arbeid i fritid og ferier, som hovedregel ikke skal regnes med ved vurdering og utmåling av økonomisk stønad til familien. Samtidig er det vesentlig at reglene ikke oppmuntret til at man jobber for mye, slik at det går ut over skolegang og utdanning. Vi støtter derfor innføring av en beløpsgrense.

Med vennlig hilsen
Arbeidsgiverforeningen Spekter

Tore Eugen Kvalheim
Direktør